20. 8. 2014

ID: 95040

Dobrá víra a majetek způsobilý být předmětem konkursní podstaty úpadce

Oprávnění k dobývání v dobývacích prostorech má všechny znaky tzv. jiného majetkového práva dle § 320 odst. 1 o. s. ř., není vyloučeno z výkonu rozhodnutí a může být součástí konkursní podstaty.

Omluvitelným omylem může být výjimečně i omyl právní. Právní omyl spočívá v neznalosti anebo v neúplné znalosti obecně závazných právních předpisů a z toho vyplývajícího nesprávného posouzení právních důsledků právních skutečností. Občanský zákoník (zákon 40/1964 Sb.) nedeklaruje zásadu, že neznalost zákona neomlouvá, ani nestanoví pro jednajícího výjimky z této zásady, pokud jde o omluvitelný omyl. I když zásada, že neznalost zákona neomlouvá, nadále platí, mohou se výjimečně vyskytnout případy, kdy jednající bude v dobré víře i v případě, že jeho přesvědčení bude vycházet z právního omylu (např. v případě objektivně nejasného znění zákona). Omyl vycházejí z neznalosti jednoznačně formulovaného ustanovení, však omluvitelný není. Důkazní břemeno o tom, že třetí osoba není v dobré víře v zápis v obchodním rejstříku, nese osoba, která se nedostatku dobré víry dovolává.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 29 Cdo 2050/2011, ze dne 29.5.2014)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v právní věci žalobce B. V., zastoupeného JUDr. M.Š., advokátkou, se sídlem v P., proti žalované M.Š., jako správkyni konkursní podstaty úpadce KAVEX - GRANIT HOLDING a. s., zastoupené JUDr. H.K., advokátkou, se sídlem v P., za účasti Krajského státního zastupitelství v Plzni, se sídlem v P., o vyloučení oprávnění k dobývání v dobývacích prostorech ze soupisu majetku konkursní podstaty úpadce, vedené u Krajského soudu v Plzni pod sp. zn. 22 Cm 71/2003, o dovolání žalobce proti rozsudku Vrchního soudu v Praze ze dne 17. února 2011, č. j. 15 Cmo 129/2010-512, tak, že dovolání se zamítá.

Z odůvodnění:

Krajský soud v Plzni rozsudkem ze dne 18. února 2010, č. j. 22 Cm 71/2003-382, zamítl žalobu, jíž se žalobce domáhal vyloučení oprávnění k dobývání v dobývacích prostorech M., M., Ř., B., Š. a S. (dále též jen „oprávnění k dobývání“) z konkursní podstaty úpadce KAVEX - GRANIT HOLDING a. s. (dále jen „úpadce“) [bod I. výroku]. Dále rozhodl o nákladech řízení (bod II. výroku), nákladech státu (bod III. výroku) a žalované vrátil složenou zálohu na náklady znalečného a složenou jistotu (body IV. a V. výroku).

K odvolání žalobce Vrchní soud v Praze v záhlaví označeným rozsudkem potvrdil rozsudek soudu prvního stupně (první výrok) a rozhodl o nákladech odvolacího řízení (druhý výrok).

Soudy vyšly z toho, že:
1/ Pozdější úpadce nabyl oprávnění k dobývání výhradních ložisek v dobývacích prostorech v dubnu 1999 převodem od společnosti STONE GROUP s. r. o. (dále jen „společnost S“), přičemž ložiska byla oceněna znaleckým posudkem. Smlouvy o převodu neobsahovaly ujednání o výši úplaty, nicméně „pozdějším rozhodnutím managementu obou smluvních stran bylo rozhodnuto o dodatku s kupní cenou 20.000.000,- Kč“.

2/ Smlouvami uzavřenými mezi žalobcem a pozdějším úpadcem ve dnech 13. června 2002 a 21. srpna 2002 převedl pozdější úpadce na žalobce svá oprávnění k dobývání (dále jen „smlouvy o převodu DP“), a to po předchozím souhlasu Obvodního báňského úřadu v Brně, který byl udělen rozhodnutími z 10. června 2000 a 24. července 2002. Ve smlouvách o převodu DP, které za pozdějšího úpadce podepsal RSDr. P. F. (dále jen „P. F.“), chybí jakákoliv zmínka o úplatnosti či bezúplatnosti převodů.
3/ Vrchní soud v Praze usnesením ze dne 27. února 2008, č. j. 3 Cmo 483/2007-137, potvrdil usnesení ze dne 19. září 2007, č. j. 42 Cm 25/2000-107, jímž Krajský soud v Plzni k návrhu navrhovatelky JUDr. M. K. vyslovil neplatnost všech usnesení přijatých na valné hromadě pozdějšího úpadce konané dne 21. listopadu 2001, především neplatnost usnesení o volbě členů představenstva (JUDr. M. M., P. F. a J. F.). Na této valné hromadě jako akcionáři neoprávněně hlasovali Z. Č. (dále jen „Z. Č.“) a B. V. (žalobce v tomto sporu). Žádná z akcií, které měl žalobce nabýt, totiž neosahuje rukopisné prohlášení o převodu z předchozího majitele PaeDr. P. N. (dále jen „P. N.“) na žalobce. Šlo přitom o listinné akcie na jméno, které jsou podle § 156 odst. 6 zákona 513/1991 Sb., obchodního zákoníku (dále jen „obch. zák.“), převoditelné rubopisem. Žalobce, který ve smlouvě o převodu akcií ze dne 26. října 2001 mimo jiné podepsal prohlášení, že byl řádně seznámen se zakladatelskou listinou a platnými a účinnými stanovami, podle nichž společnost vydala předmětné veřejně neobchodovatelné listinné akcie na jméno, se tak nestal akcionářem pozdějšího úpadce.
4/ Krajský soud v Plzni usnesením ze dne 19. srpna 2003 prohlásil konkurs na majetek úpadce a správkyní konkursní podstaty ustavil žalovanou, která dobývací prostory, resp. oprávnění k dobývání v nich, zapsala do soupisu konkursní podstaty úpadce.

Na tomto základě odvolací soud přisvědčil závěru soudu prvního stupně o nedůvodnosti žaloby. Rovněž i odvolací soud odmítl námitku žalobce, že v dané věci není dána pravomoc soudu. Uvedl, že pravomoc ve sporech vyvolaných konkursem, jimiž jsou i spory o vyloučení věci, práva či jiné majetkové hodnoty ze soupisu konkursní podstaty, vyplývá nepřímo z § 88 písm. o/ zákona 99/1963 Sb., občanského soudního řádu (dále jen „o. s. ř.“), o výlučné místní příslušnosti soudu a přímo pak z ustanovení § 19, § 23 a § 24 zákona 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání (dále jen „ZKV“).

Odvolací soud shodně se soudem prvního stupně uzavřel, že dobývací prostory, respektive oprávnění k dobývání [což jsou z hlediska § 24 a § 27 odst. 7 zákona 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství (horního zákona) totožné pojmy], jsou majetkovým právem, které se váže k podniku úpadce, není spojeno s jeho osobou, neboť je smluvně převoditelné a smlouva o jeho převodu uvedená v § 27 odst. 2 (správně odst. 7) horního zákona je smlouvou soukromoprávní povahy. Pojem „majetek“ ve smyslu § 6 odst. 1 a 2 ZKV je totiž třeba vykládat v souvislosti s § 18 odst. 2 a 3 ZKV, podle něhož je soupis listinou, která správce opravňuje ke zpeněžení sepsaného majetku. Do soupisu se zapisují i věci, práva nebo jiné majetkové hodnoty, které nenáleží úpadci, ale mají být zpeněženy. Jakmile je věc, právo nebo jiná majetková hodnota zapsána do soupisu, může s ní nakládat pouze správce, nebo osoba, jíž k tomu dal souhlas. V konkursu tak může správce zapsat do soupisu konkursní podstaty nejen věci movité a nemovité, ale i práva úpadce, jde-li o práva majetková, jež nejsou spojena výlučně s osobou úpadce, tedy nejde o jeho práva osobnostní, nýbrž jde i o práva související s jeho podnikáním.

Hodnota tohoto práva, pokračoval odvolací soud, se odvíjí od možného zisku, který subjekt, jemuž právo k dobývání prostoru náleží, může získat z prodeje nerostů dobývaných v rámci hornické činnosti, jako předmětu svého podnikání. Jde-li o právo smluvně převoditelné podle § 27 odst. 7 horního zákona, jde o majetkové právo, které je možné zapsat do soupisu konkursní podstaty, neboť je lze v rámci konkursu zpeněžit tím, že je správce smluvně převede za úplatu na třetí osobu, a z výtěžku takto získaného uspokojí konkursní věřitele úpadce. Právo k dobývacímu prostoru je majetkovým právem vztahujícím se k podniku podnikatele, jak vyplývá z § 5 odst. 1 a 2 obch. zák.,

podle něhož podnikem se pro účely tohoto zákona rozumí soubor hmotných, jakož i osobních a nehmotných složek podnikání. K podniku náleží věci, práva a jiné majetkové hodnoty, které patří podnikateli a slouží k provozování podniku, nebo vzhledem ke své povaze mají k tomuto účelu sloužit. Podnik je věc hromadná a na jeho právní poměry se použijí ustanovení o věcech v právním slova smyslu. Z uvedeného podle odvolacího soudu plyne, že nemůže obstát názor žalobce, podle něhož nemůže být právo k dobývacímu prostoru předmětem exekuce. V tomto směru odvolací soud též poukázal na § 338f a § 338g odst. 2 o. s. ř., upravující jako zákonnou formu výkonu rozhodnutí výkon rozhodnutí prodejem podniku.

Podle odvolacího soudu není smlouva o převodu dobývacích prostor uzavřená podle § 27 odst. 7 horního zákona smlouvou veřejnoprávní. Byla uzavřena mezi dvěma podnikateli, úpadce toto majetkové právo získal smlouvou od společnosti S za dohodnutou cenu a také žalobce je podnikatelem, přičemž sporné majetkové právo je právem vážícím se k podniku a sloužícím k provozování jeho podnikatelské činnosti, která je nepochybně činností soukromoprávní. Smlouvy o převodu DP nebyly uzavřeny mezi státem či jinými organizacemi vyjmenovanými v § 160 zákona 500/2004 Sb., správního řádu, jejich předmětem není výkon státní správy (podle odstavce 5 označeného ustanovení) a jejich účastníkem nebyl správní orgán, takže posouzení jejich platnosti nenáleží výlučně správnímu orgánu v přezkumném řízení podle správního řádu.

Odvolací soud shodně se soudem prvního stupně uzavřel, že smlouvy o převodu DP podléhají režimu obchodního zákoníku, neboť § 27 odst. 7 horního zákona nestanoví žádné zvláštní obsahové náležitosti, které jsou podmínkou platnosti takových smluv. Jde o smlouvy výslovně v obchodním zákoníku neupravené, a proto je třeba určitost jejich obsahu posuzovat z hlediska § 269 odst. 2 obch. zák. Vzhledem k tomu, že ve smlouvách není ujednání, že jde o převod bezúplatný, ani ujednání, že jde o převod úplatný (jaká je výše úplaty) a není v nich ani dohoda o tom, že budou ještě doplněny o ujednání o úplatě či o způsobu jejího určení, a neobsahují ani to, zda a jaká část smlouvy bude určena soudem či jinou určitou osobou, jde o smlouvy obsahově neurčité ve smyslu § 37 obč. zák. Účastníci si v nich totiž dostatečně neurčili předmět svých závazků, tedy vzájemná práva a povinnosti. Ze smluv totiž nelze zjistit, zda šlo o převody bezúplatné či úplatné. V této souvislosti odvolací soud odmítl argumentaci žalobce, že jde o převod bezúplatný, protože to zákon nezakazuje. Poukaz na rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 33 Odo 804/2001 (jde o rozsudek ze dne 11. března 2002, který je – stejně jako další rozhodnutí Nejvyššího soudu zmíněná níže – dostupný na webových stránkách Nejvyššího soudu) měl odvolací soud za nepřípadný, neboť se týká smlouvy o postoupení pohledávky, která je jako smluvní typ výslovně upravena v občanském zákoníku, zatímco v dané věci je řešena platnost smluv uzavřených podle obchodního zákoníku, v němž tyto smlouvy výslovně jako smluvní typ upraveny nejsou.

Odvolací soud konečně přisvědčil soudu prvního stupně i v závěru, podle něhož dalším důvodem absolutní neplatnosti smluv o převodu DP je skutečnost, že P. F., který je za úpadce podepsal, nikdy nebyl statutárním orgánem pozdějšího úpadce, ani nebyl jinou osobou, o níž by žalobce nemohl vědět, že tato osoba není oprávněna za úpadce jednat. Podle odvolacího soudu žalobce neprokázal, že by byl v dobré víře, že smlouvy může za pozdějšího úpadce uzavřít P. F., zapsaný v té době v obchodním rejstříku jako předseda představenstva, protože to byl právě žalobce, kdo svým hlasováním na mimořádné valné hromadě úpadce způsobil neplatnost všech jejích usnesení, tedy i usnesení o „zvolení“ P. F. do představenstva úpadce. Zákon „neposkytuje ochranu dobré víry žádné ze smluvních stran, které uzavřely smlouvu o převodu akcií obchodní společnosti, v tom, že i když jejich nabyvatel nevěděl, že akcie musí být rubopisovány, přesto se stane vlastníkem takových akcií“. Žalobce podle odvolacího soudu jen nesprávně a ve svůj prospěch zaměňuje pojem „neznalost zákona“ za pojem „dobrá víra“, ač ten znamená něco úplně jiného, než to, že žalobce nebyl pečlivý a svědomitý při nabývání cenných papírů, jejichž emitentem byl pozdější úpadce, do svého vlastnictví.

Proti rozhodnutí odvolacího soudu podal žalobce dovolání, které podle jeho obsahu směřuje proti

potvrzujícímu výroku rozsudku ve věci samé. Dovolatel má dovolání za přípustné podle ustanovení § 237 odst. 1 písm. c/ o. s. ř., namítaje, že je dán dovolací důvod uvedený v ustanovení § 241a odst. 2 písm. b/ o. s. ř. (tedy že napadené rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení věci) a požaduje, aby Nejvyšší soud napadený rozsudek odvolacího soudu a spolu s ním i rozsudek soudu prvního stupně zrušil a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

Přípustnost dovolání dovolatel spatřuje v řešení následujících otázek, jimž přisuzuje zásadní právní význam:

1/ Představuje dobývací prostor, respektive oprávnění k dobývání výhradního ložiska nerostů ve smyslu ustanovení § 24 odst. 1 ve spojení s ustanovením § 25 horní zákona, majetek, jenž je způsobilý být předmětem konkursní podstaty úpadce ve smyslu § 6 ZKV?
2/ Vylučuje absence rubopisu při převodu akcií na jméno vždy (za všech okolností) dobrou víru nabyvatele těchto akcií o jejich platném nabytí, respektive vylučuje existenci omluvitelného skutkového omylu nabyvatele akcií?
3/ Podléhá smlouva o převodu dobývacího prostoru podle § 27 odst. 7 horního zákona režimu obchodního zákoníku, tj. zda se na tuto smlouvu v každém případě použijí ustanovení obchodního zákoníku a zda smlouva musí obsahovat pod sankcí neplatnosti výslovné ujednání o ceně, případně ujednání o bezúplatnosti převodu?

V rovině uplatněného dovolacího důvodu pak dovolatel k jednotlivým otázkám argumentuje takto:

K otázce ad 1/ dovolatel uvádí, že odmítá konstrukci odvolacího soudu, založenou na výkladu ustanovení § 6 odst. 2 a § 18 odst. 2 a 3 ZKV, ve spojení s příslušnými ustanoveními občanského soudního řádu ohledně výkonu rozhodnutí prodejem podniku. V této souvislosti zdůrazňuje, že předmětem zápisu do soupisu konkursní podstaty úpadce má být samotné oprávnění k dobývání výhradního ložiska, nikoliv podnik. Za zjednodušující při výkladu pojmu jiné majetkové právo považuje dovolatel úvahu, že v případě oprávnění jde o majetkové právo již jen proto, že ve spojení s oprávněním může být generován zisk, resp. že oprávnění souvisí s podnikáním. Podnikání je totiž v celé řadě hospodářských odvětví podmíněno získáním nejrůznějších veřejnoprávních oprávnění, povolení či licencí, avšak žádné z nich nepředstavuje majetkové právo postižitelné výkonem rozhodnutí. Ani z ustanovení § 338g o. s. ř. nelze dovozovat, že výkonu rozhodnutí podléhá každá jednotlivá složka podniku.

Podle dovolatele se může výkon rozhodnutí podle § 320 odst. 1 o. s. ř. týkat jiného majetkového práva pouze tehdy, pokud má „jinou“ majetkovou hodnotu, není spojeno s osobou povinného a je převoditelné na jiného. Tyto předpoklady pro způsobilost práva, jež není peněžitou pohledávkou, být předmětem výkonu rozhodnutí (a potažmo zápisu do konkursní podstaty) v případě oprávnění nebyly naplněny. Nemožnost postižení je podle dovolatele dána již tím, že oprávnění k dobývání je z povahy věci úzce spojeno s oprávněným subjektem, bez kterého si jeho existenci nelze představit. Oprávnění je založeno konstitutivním správním rozhodnutím ve prospěch určité konkrétní osoby. Podle dovolatele takovéto rozhodnutí patří do stejné množiny individuálních správních rozhodnutí jako např. územní rozhodnutí, stavební povolení. Proto nevidí důvod, proč by oprávnění mělo mít jiný režim než jiná (obdobná) práva založená správními rozhodnutími.

V dané souvislosti dále dovolatel zdůrazňuje, že smlouvy o převodu dobývacího prostoru „spadají“ do režimu veřejného práva, tj. že jde o tzv. veřejnoprávní smlouvy, kterým nelze bez dalšího přiřazovat soukromoprávní charakteristiky ani instituty. V době jejich uzavření sice neexistovala výslovná právní úprava týkající se veřejnoprávních smluv, nicméně to podle dovolatele na veřejnoprávním charakteru uzavřených smluv nic nemění, což podle něho potvrzuje i ustanovení § 182 odst. 2 správního řádu. Veřejnoprávní smlouva mezi subjekty soukromého práva bývá v teorii řazena mezi tzv. subordinační veřejnoprávní smlouvy a jejím cílem je nahradit poměrně složité a formální správní

řízení méně formální dohodou stran se souhlasem správního orgánu. Podle dovolatele je absurdní, že by v důsledku tohoto pouhého zákonného „usnadnění“ měla vzniknout zcela nová majetková hodnota, která je v rámci standardních postupů, tj. v případě zrušení oprávnění k dobývacímu prostoru určitému subjektu a udělení tohoto oprávnění subjektu jinému, „vyloučena“. Podle dovolatele tak odvolací soud pochybil, když ve smlouvách spatřoval právní úkony ryze soukromoprávní povahy. Veřejnoprávní smlouva totiž může být uzavřena (a potud dovolatel odkazuje na nyní platné ustanovení § 162 správního řádu) i mezi subjekty práva soukromého.

Konečně v replice k vyjádření Krajského státního zastupitelství v Plzni dovolatel k této otázce doplnil, že žalovaná mu neoznámila, že by do soupisu majetku konkursní podstaty zapsala podnik úpadce, ale že „došlo k soupisu oprávnění k dobývání výhradního ložiska“. Z toho dovolatel dovozuje, že oprávnění k dobývání byla sepsána samostatně jako jiná majetková práva. S odkazem na literaturu („komentář k § 320 občanského soudního řádu dostupný z ASPI“) dovozuje, že oprávnění k dobývání má podobnou charakteristiku jako licence a není možné je zapsat do soupisu konkursní podstaty.

K otázce ad 2/ dovolatel uvedl, že nesouhlasí se závěrem, podle něhož absence rubopisu při převodu akcií na jméno sama o sobě zakládá nevyvratitelnou právní domněnku, že dovolatel (jako nabyvatel akcií) o této absenci při vzetí akcií věděl (byť šlo o převzetí prostřednictvím jeho právního zástupce), respektive že dovolatel nemůže být v dobré víře ohledně platného nabytí těchto akcií, potažmo následné volby P. F. členem představenstva pozdějšího úpadce, a proto se nemůže účinně dovolávat jeho zápisu v obchodním rejstříku v okamžiku uzavření smluv. Dovolatel naopak míní, že vědomost třetí osoby o důvodech neplatnosti volby člena statutárního orgánu (v daném případě o neexistenci rubopisu akcií), musí být prokázána a užití jakékoliv presumpce je tedy vyloučeno. K tomu odkázal na rozsudek uveřejněný pod číslem 36/2001 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek (jde o rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 9. května 2000, sp. zn. 32 Cdo 2644/99).

Podle dovolatele, nedošlo-li k rubopisování akcií (a v důsledku toho se dovolatel nestal akcionářem pozdějšího adce a nemohl se účastnit předmětné valné hromady), je třeba zkoumat povědomost dovolatele o této skutečnosti. Zásadní otázkou pak je to, zda se dovolatel mylně domníval, že se stal akcionářem pozdějšího úpadce, a čím byl tento omyl vyvolán. Existenci omylu dovolatele bylo možné dovodit z různých indicií (např. z uzavření smlouvy o převodu akcií, z toho, že dovolatel uhradil kupní cenu za akcie, že byl zapsán do seznamu akcionářů) a v dalším pak bylo zapotřebí zabývat se tím, zda omyl dovolatele je či není omluvitelným. K tomu dovolatel dodává, že jde-li o právní omyl, ten spočívá v neznalosti anebo v neúplné znalosti obecně závazných právních předpisů a z toho vyplývajícího nesprávného posouzení právních důsledků právních skutečností. Pouhá neznalost jinak jasného a nepochybného ustanovení zákona, tj. v daném případě o nutnosti opatřit převáděné akcie rubopisem, omluvitelná není, neboť při zachování obvyklé opatrnosti se předpokládá, že každý se seznámí se zákonnou úpravou právního úkonu, který hodlá učinit. Jiná situace však podle dovolatele nastává, jestliže byl v tzv. omylu skutkovém, tj. myslel si, že k rubopisování akcií došlo, ač tomu tak ve skutečnosti nebylo. Převáděné akcie se totiž vůbec nedostaly do rukou dovolatele, ale byly předány prodávajícím přímo tehdejšímu právnímu zástupci dovolatele.

K otázce ad 3/ dovolatel – s poukazem na veřejnoprávní charakter smluv a dikci ustanovení § 27 odst. 7 horního zákona – tvrdí, že podstatnou náležitostí těchto smluv není ujednání o ceně, resp. o bezúplatnosti převodu. Jedinou podstatnou náležitostí takových smluv je projev vůle směřující ke změně subjektu, jemuž bude oprávnění založené správním rozhodnutím příslušet. Na tom podle dovolatele nic nemění ani to, že v souvislosti s převodem práva k dobývacímu prostoru lze sjednat určitou úplatu, což podle něho není neobvyklé ani v jiných případech „vzdání se“ oprávnění přiznaného správním aktem ve prospěch jiného subjektu.

K uvedenému dovolatel doplňuje, že i v případě, kdy by převod oprávnění měl podléhat režimu obchodního zákoníku a mělo by jít o smlouvu nepojmenovanou ve smyslu § 269 odst. 2 obch. zák.,

nelze dovozovat, že esenciální náležitostí této smlouvy je též sjednání konkrétní úplaty či bezplatnosti převodu. V takovém případě by totiž na daný smluvní vztah byla per analogiam aplikovatelná ustanovení o postoupení pohledávky jakožto ustanovení ve smyslu § 491 obč. zák. nejbližší. Potud odkazuje na rozsudek velkého senátu občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 9. prosince 2009, sp. zn. 31 Cdo 1328/2007, uveřejněný pod číslem 61/2010 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, podle něhož, neobsahuje-li smlouva o postoupení pohledávky ujednání o tom, zda je pohledávka postupována bezúplatně či za úplatu, platí, že jde o převod bezúplatný.

Krajské státní zastupitelství v Plzni ve vyjádření navrhlo dovolání zamítnout s tím, že považuje rozhodnutí odvolacího soudu za správné.

Zákonem 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenčním zákonem) byl s účinností od 1. ledna 2008 zrušen zákon o konkursu a vyrovnání (§ 433 bod I. a § 434), s přihlédnutím § 432 odst. 1 insolvenčního zákona se však pro konkursní a vyrovnací řízení zahájená před účinností tohoto zákona (a tudíž i pro spory vedené na jejich základě) použijí dosavadní právní předpisy (tedy vedle zákona o konkursu a vyrovnání, ve znění účinném do 31. prosince 2007, i občanský soudní řád, ve znění účinném do 31. prosince 2007). Srov. k tomu též důvody rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 29. září 2010, sp. zn. 29 Cdo 3375/2010, uveřejněného pod číslem 41/2011 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek).

Nejvyšší soud shledává dovolání přípustným podle ustanovení § 237 odst. 1 písm. c/ o. s. ř. v řešení otázek dovoláním otevřených a dovolacím soudem doposud nezodpovězených.

Právní posouzení věci je obecně nesprávné, jestliže odvolací soud posoudil věc podle právní normy, jež na zjištěný skutkový stav nedopadá, nebo právní normu, sice správně určenou, nesprávně vyložil, případně ji na daný skutkový stav nesprávně aplikoval.

1/ Ke způsobilosti oprávnění k dobývání v dobývacích prostorech být součástí konkursní podstaty.

Z ustanovení § 6 ZKV se podává, že majetek podléhající konkursu tvoří konkursní podstatu (dále jen „podstata“) [odstavec 1]. Konkurs se týká majetku, který patřil dlužníkovi v den prohlášení konkursu a kterého nabyl za konkursu; tímto majetkem se rozumí také mzda nebo jiné podobné příjmy. Do podstaty nenáleží majetek, jehož se nemůže týkat výkon rozhodnutí; majetek sloužící podnikatelské činnosti z podstaty vyloučen není (odstavec 2). Za podmínek stanovených tímto zákonem patří do podstaty také majetek jiných osob, zejména těch, které jej nabyly na základě neúčinných právních úkonů dlužníka (odstavec 3).

Pro zodpovězení otázky ad 1/ je v dané věci rozhodující výklad ustanovení § 6 odst. 2 věty druhé ZKV, tj. zda se sporných oprávnění může týkat výkon rozhodnutí. Úpadcův majetek, který je vyloučen z exekuce, totiž zůstává mimo konkursní podstatu; výjimku tvoří majetek (věci i práva), který slouží podnikatelské činnosti a který naopak do konkursní podstaty patří. K tomu srov. v literatuře např. Zoulík, F.: Zákon o konkursu a vyrovnání. Komentář. 3. vydání. Praha C. H. Beck 1998, str. 54 a v judikatuře např. důvody rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 27. srpna 2009, sp. zn. 29 Cdo 1390/2007, uveřejněného pod číslem 86/2010 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, dále jen „R 86/2010“.

Pravidlo obsažené v ustanovení § 6 odst. 2 větě druhé ZKV je normou, jejímž prostřednictvím zákon odkazuje na příslušná ustanovení občanského soudního řádu, která vylučují postih určitého majetku výkonem rozhodnutí nebo exekucí (k tomu srov. obdobně vedle R 86/2010 i důvody usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. června 2013, sen. zn. 29 NSČR 50/2011, uveřejněného pod číslem 97/2013 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek; závěry v něm přijaté, byť formulované k výkladu

ustanovení § 207 odst. 1 insolvenčního zákona, jsou plně aplikovatelné i v poměrech vycházejících ze zákona o konkursu a vyrovnání).

Dovolatel správně vystihl, že s ohledem na povahu oprávnění je podstatné především to, zda je oprávnění postižitelné výkonem rozhodnutí dle § 320 o. s. ř., podle něhož lze výkon rozhodnutí nařídit postižením jiného majetkového práva.

Podle § 320 odst. 1 o. s. ř. lze výkon rozhodnutí nařídit postižením jiného práva než mzdy, peněžité pohledávky nebo nároku uvedeného v § 299, jde-li o právo, které má majetkovou hodnotu a které není spojeno s osobou povinného a je převoditelné na jiného.

Zkoumané ustanovení obsahuje dva základní předpoklady pro postižení tzv. „jiného“ práva, tedy majetku, který nemůže být postižen jinými způsoby výkonu rozhodnutí. Prvním je to, že právo musí mít majetkovou hodnotu, tj. že jeho postižením budou získány peněžní prostředky pro oprávněného. Současně musí jít o právo, které je převoditelné na jiného, tedy takové, které není spojeno jen (výlučně) s osobou povinného. K tomu srov. shodně v právní teorii např. Kurka, V., Drápal L., Výkon rozhodnutí v soudním řízení, Linde Praha, a. s., 2004, str. 462, Krbek, P., in Drápal, L., Bureš, J. a kol. Občanský soudní řád II. § 201 až 376. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009, str. 2417 (dále též jen „Komentář Beck“) a David, L., Ištvánek, F., Javůrková, N., Kasíková, M., Lavický, P. a kol. Občanský soudní řád. Komentář. II. díl. Praha: Wolters Kluwer ČR, a. s., 2009, str. 1556.

Dovolatel především zpochybňuje závěr odvolacího soudu, podle něhož je oprávnění k dobývání převoditelné na třetí osobu, když namítá, že je z povahy věci úzce spojeno s oprávněným subjektem, bez kterého si existenci oprávnění nelze představit. V dané souvislosti přitom zdůrazňuje, že oprávnění je založeno konstitutivním správním rozhodnutím ve prospěch určité konkrétní osoby.

Tyto námitky Nejvyšší soud nesdílí. Dikce níže uvedeného ustanovení je natolik jasná, že nevyvolává žádné pochybnosti o tom, že oprávnění lze převést na třetí osobu.

Podle ustanovení § 27 odst. 7 horního zákona (s ohledem na datum uzavření smluv o převodu DP a jejich zápis do soupisu majetku konkursní podstaty úpadce ve znění účinném do 5. ledna 2005) totiž platí, že organizace může smluvně převést dobývací prostor na jinou organizaci po předchozím souhlasu obvodního báňského úřadu; ustanovení § 24 odst. 6 o tříleté lhůtě pro požádání o povolení hornické činnosti zde platí obdobně. Převedení dobývacího prostoru, doložené stejnopisem smlouvy, oznámí převádějící organizace obvodnímu báňskému úřadu.

Navíc nelze přehlédnout, že námitkou, podle níž je oprávnění natolik spojeno s oprávněným subjektem, že si bez něho jeho existenci nelze představit, dovolatel ve skutečnosti zpochybňuje i způsob, jakým měl on sám sporné oprávnění nabýt – totiž převodem od pozdějšího úpadce (jak uvedl v žalobě, „splnil veškeré požadavky práva veřejného, příslušný souhlas byl vydán a žalobce převzal na základě smluv veškerá práva a povinnosti vyplývající z rozhodnutí správních orgánů“), a tím i svou aktivní věcnou legitimaci.

Na překážku závěru, že oprávnění splňuje jednu z podmínek postižitelnosti ve smyslu ustanovení § 320 odst. 1 o. s. ř., pak není ani omezení jeho převoditelnosti. Z § 320 odst. 1 o. s. ř. nelze dovodit, že by podmínkou postižitelnosti jiného práva bylo to, že by bylo převoditelné na třetí osobu bez splnění dalších podmínek. Za převoditelné (a postižitelné výkonem rozhodnutí dle § 320 odst. 1 o. s. ř.) lze proto považovat i takové právo, které lze převést jen při splnění zákonem stanovených předpokladů, v dané věci se souhlasem příslušného báňského úřadu. K tomu srov. v právní teorii shodně Winterová, A., Přikázání pohledávky – několik vybraných aktuálních problémů, Právní rozhledy, 1997, č. 9, str. 447, podle níž „převoditelnost z tohoto hlediska (§ 320 o. s. ř.) nemusí znamenat úplnou volnost nakládání, postačí, jestliže se za určitých okolností může stát držitelem majetkového

práva někdo jiný“.

Tuto podmínku postižitelnosti práva dle § 320 odst. 1 o. s. ř. nesplňuje jen takové právo, které vůbec nelze převést na jinou osobu. Poukazuje-li dovolatel (i s odkazem na shora zmíněnou komentářovou literaturu) na to, že z výkonu rozhodnutí jsou vyloučeny „licence“ a v dané souvislosti se dovolává toho, že oprávnění má „podobnou charakteristiku“, pak přehlíží, že tato práva nejsou vyloučena z výkonu rozhodnutí jen s ohledem na jejich „povahu“, nýbrž proto, že jejich převoditelnost je vyloučena zákonem. K tomu srov. např. § 12 odst. 7 zákona 231/2001 Sb., o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů (ve vztahu k licenci k provozování rozhlasového a televizního vysílání) a § 22 odst. 2 zákona 29/2000 Sb., o poštovních službách, ve znění účinném do 31. března 2005 (ve vztahu k poštovní licenci).

Konečně, z hlediska úvahy, zda jde o právo postižitelné výkonem rozhodnutí dle § 320 odst. 1 o. s. ř., není podstatná ani dovolatelem zdůrazňovaná skutečnost, že oprávnění bylo založeno konstitutivním správním rozhodnutím příslušného orgánu. K tomu srov. opět Komentář Beck (str. 2417), podle něhož se jiné majetkové právo může opírat o soukromoprávní vztahy nebo může vycházet ze vztahů veřejnoprávních. V judikatuře srov. k potvrzení závěru, že exekucí lze postihnout i nárok vzešlý z práva veřejného, např. usnesení Městského soudu v Praze ze dne 28. července 2003, sp. zn. 12 Co 377/2003, uveřejněné pod číslem 12/2005 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, jakož i důvody rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 31. října 2013, sp. zn. 29 Cdo 4474/2011.

Uvedené závěry plně odpovídají i tomu, jak byl institut postižení jiných majetkových práv na našem území vykládán za účinnosti zákona č. 79/1896 ř. z., o řízení exekučním a zajišťovacím (exekučního řádu) [srov. především jeho ustanovení § 330 až § 345], který na našem území platil do 31. prosince 1950. K tomu srov. např. Hora, V., Exekuční právo. Právnické knihkupectví a nakladatelství V. Linhart. Praha 1938, str. 150, podle něhož mohla mít exekuce pro peněžité pohledávky za předmět i jinaká majetková práva, mezi něž náležela „veškerá práva majetková, která mají majetkovou cenu a dopouštějí samostatné zpeněžení“. Nebylo podstatné, zda šlo o právo vycházející ze soukromého práva či právo mající svůj původ ve veřejnoprávních normách. K tomu srov. např. možnost postižení práva výhradního kutiště (§ 334 a § 338 exekučního řádu) nebo živnostenských oprávnění (§ 341 až § 343 exekučního řádu). K tomu Hora (srov. opět cit. dílo str. 191 a 192) poznamenává, že „živnostenská oprávnění nemají majetkovou hodnotu o sobě při živnostech volných, právě proto, že mohou býti provozována každým; naproti tomu ovšem živnostenská oprávnění nabytá koncesí mají už o sobě, i když nejsou ještě nebo již spojena s provozováním určitého podniku, určitou hodnotu majetkovou“. Obdobně viz Hobza, A., Jurášek, S., Exekuční řízení berní a soudní vzhledem k zákonu o přímých daních ze dne 15. června 1927 č. 79 Sb. z. a n. Nákladem vlastním. Praha 1933, str. 173-175.

Právní povahou dobývacího prostoru se Nejvyšší soud zabýval v usnesení ze dne 15. ledna 2013, sp. zn. 23 Cdo 721/2011. V něm dovodil, že dobývací prostor se podle § 25 horního zákona stanoví pro dobývání výhradního ložiska na základě výsledků průzkumu ložiska podle rozsahu, uložení, tvaru a mocnosti výhradního ložiska se zřetelem na jeho zásoby a úložní poměry tak, aby ložisko mohlo být racionálně vydobyto. Jde tedy o územně vymezený prostor pro dobývání výhradního ložiska určitého nerostu nebo skupiny nerostů vytyčený rozhodnutím příslušného obvodního báňského úřadu a opravňující organizaci, které byl dobývací prostor stanoven nebo na kterou byl zákonným způsobem převeden, k dobývání výhradního ložiska v tomto prostoru se nacházejícího a k nakládání s vydobytými nerosty v rozsahu a za podmínek stanovených v rozhodnutí o stanovení dobývacího prostoru. Ke stanovení dobývacího ložiska se váže pouze oprávnění organizace k dobývání výhradního ložiska v dobývacím prostoru (zahájit dobývání výhradního ložiska ve stanoveném dobývacím prostoru může však organizace až po vydání povolení obvodním báňským úřadem). Převedením dobývacího ložiska na jinou organizaci ve smyslu § 27 horního zákona se potom rozumí převedení práva dobývat výhradní ložisko v dobývacím prostoru, nikoli převedení „vlastnictví“ k

dobývacímu prostoru.

K tomu lze doplnit, že nerostné bohatství je tvořeno ložisky vyhrazených nerostů, přičemž vlastnické právo k ložiskům vyhrazených nerostů náleží státu (§ 5 horního zákona). Zásada státního vlastnictví výhradních ložisek je prolomena ve prospěch těžebních organizací, jimž byla udělena zmíněná oprávnění (práva k dobývacím prostorům dle § 24 a § 27 horního zákona a povolení k dobývání dle § 10 zákona 61/1988 Sb., o hornické činnosti, výbušninách a o státní báňské správě). Těžební organizace si z majetku státu přisvojují prostřednictvím hornické činnosti vytěžený nerost. Vlastnické právo k nerostům, které nejsou vydobyty, zůstává státu.

Z uvedeného vyplývá, že oprávnění je nezbytným předpokladem k tomu, aby mohla těžební organizace (podnikatel) provozovat svou činnost, jejímž účelem je dosažení zisku. Nelze tedy pochybovat o tom, že oprávnění má majetkovou hodnotu, je hospodářsky využitelné při podnikání těžební organizace. Nejvyšší soud plně sdílí závěr odvolacího soudu, podle něhož je oprávnění k dobývání majetkovým právem, jehož hodnota se odvíjí od možného zisku, který subjekt, jemuž právo k dobývání náleží, může získat z prodeje nerostů dobývaných v rámci hornické činnosti, jako svého podnikání.

Nejvyšší soud proto uzavírá, že oprávnění má všechny znaky tzv. jiného majetkového práva dle § 320 odst. 1 o. s. ř., není vyloučeno z výkonu rozhodnutí a může být součástí konkursní podstaty (§ 6 ZKV).

2/ K dobré víře žalobce v zápis P. F. jako člena představenstva pozdějšího úpadce do obchodního rejstříku.

Podle ustanovení § 27 obch. zák., ve znění účinném od 1. ledna 2001 do 30. června 2005 (v této věci rozhodném s ohledem na datum uzavření smluv o převodu DP) platilo, že obchodní rejstřík je veřejný seznam, do kterého se zapisují zákonem stanovené údaje týkající se podnikatelů nebo organizačních složek jejich podniků, o nichž to stanoví zákon. Obchodní rejstřík je veden soudem určeným k tomu zvláštním právním předpisem (dále jen "rejstříkový soud") [odstavec 1]. Proti tomu, kdo jedná v důvěře v zápis do obchodního rejstříku, nemůže ten, jehož se zápis týká, namítat, že zápis neodpovídá skutečnosti, nestanoví-li zákon jinak (odstavec 2). Údaje a obsah listin, jejichž zveřejnění zákon ukládá, může osoba, které se zápis týká, namítat vůči třetím osobám až od okamžiku jejich zveřejnění, ledaže by prokázala, že třetí osobě byly známy. Tyto údaje a obsah listin však není možno namítat vůči třetím osobám do šestnáctého dne po zveřejnění, jestliže třetí osoby prokážou, že o nich nemohly vědět. Skutečnosti zapsané do obchodního rejstříku jsou účinné vůči každému ode dne jejich zveřejnění; vůči tomu, komu bylo známo provedení zápisu v obchodním rejstříku, jsou však účinné ode dne tohoto zápisu (odstavec 3).

Nejvyšší soud v usnesení ze dne 16. dubna 2008, sp. zn. 21 Cdo 1388/2007 (na něž odkazují i další rozhodnutí Nejvyššího soudu), vysvětlil, že zápisy do obchodního rejstříku spočívají na principu publicity, který působí ve formálním a materiálním smyslu. Formálním principem publicity se vyjadřuje, že obchodní rejstřík je přístupný každému a že každý má právo do něho nahlížet a pořizovat si kopie a výpisy. Princip materiální publicity (vyjádřený v ustanovení § 27 odst. 2 obch. zák. ve znění účinném do 31. prosince 2000, poté v ustanoveních § 27 odst. 2 a 3 obch. zák. ve znění účinném do 30. června 2005) znamená, že údaje zapsané v obchodním rejstříku jsou právně účinné navenek i v případě, že neodpovídají skutečnému stavu, jsou-li splněny podmínky uplatnění principu materiální publicity. Jinak řečeno, skutečnosti zapsané v obchodním rejstříku jsou účinné vůči každému ode dne, ke kterému byl zápis proveden; ode dne provedení zápisu se nikdo nemůže dovolávat toho, že mu zapsané skutečnosti nebyly známy. Zároveň platí obráceně, že dokud skutečnosti zapsané v obchodním rejstříku nejsou vymazány nebo změněny, jsou účinné vůči každému a nikdo se nemůže dovolávat vůči jednajícímu, že zápis v obchodním rejstříku již neodpovídá skutečnosti, ledaže by jednající nejednal v důvěře v zápis v obchodním rejstříku, protože

mu rozpor se skutečností byl znám.

K negativní stránce principu materiální publicity se Nejvyšší soud vyjádřil v usnesení ze dne 30. července 2008, sp. zn. 29 Odo 840/2006. V něm se přihlásil k závěru, že třetí osoba je chráněna § 27 odst. 2 obch. zák., podle něhož proti tomu, kdo jedná v důvěře v zápis do obchodního rejstříku, nemůže ten, jehož se zápis týká, namítat, že zápis neodpovídá skutečnosti. Obchodní společnost zavazuje právní úkon toho, kdo je v obchodním rejstříku zapsán jako statutární orgán (jeho člen), i když už statutárním orgánem (jeho členem) není. Podmínkou však je, že třetí osoba, vůči níž byl právní úkon učiněn, byla v dobré víře, že jedná se statutárním orgánem (jeho členem) oprávněným jednat jménem společnosti.

Konečně v rozsudku ze dne 22. února 2005, sp. zn. 29 Odo 161/2004, Nejvyšší soud při výkladu ustanovení § 27 odst. 2 obch. zák. vysvětlil, že dobrá víra je vnitřní přesvědčení osoby, že nejedná bezprávně. Jde o psychický stav jednající osoby, který sám o sobě nemůže být předmětem dokazování. Na dobrou víru lze usuzovat z konkrétních vnějších skutečností, jejichž prostřednictvím se toto vnitřní přesvědčení projevuje navenek, a které dokazovány být mohou. Posouzení, je-li smluvní strana v dobré víře či nikoli, je třeba vždy hodnotit objektivně a nikoli pouze ze subjektivního hlediska (osobního přesvědčení) samotného účastníka, přičemž je třeba vždy brát v úvahu, zda smluvní strana při běžné opatrnosti, kterou lze s ohledem na okolnosti a povahu daného případu po každém požadovat, neměla, respektive nemohla mít v okamžiku uzavření smlouvy důvodné pochybnosti o tom, že osoba jednající jménem druhé smluvní strany je jejím statutárním orgánem. To, zda je účastník smlouvy v dobré víře, může být pro posuzování platnosti smlouvy významné pouze tehdy, jestliže jménem společnosti jednala osoba zapsaná v obchodním rejstříku jako její statutární orgán, způsobem uvedeným v obchodním rejstříku, ač nebyla oprávněna takto jednat. Existenci dobré víry je pak nutno zkoumat v časové souvislosti s okamžikem, kdy došlo k uzavření smlouvy, když pozdější vývoj událostí již nemohl právně relevantně dobrou víru nabyvatele narušit.

Promítneme-li tato judikaturní východiska do poměrů projednávané věci, jak se podávají ze skutkových závěrů soudů nižších stupňů, nelze než uzavřít, že odvolací soud nepochybil, když dovodil, že dovolatel nemohl být v dobré víře v to, že P. F. byl v době uzavření smluv o převodu DP členem statutárního orgánu pozdějšího úpadce. Je tomu tak proto, že mu byly známy všechny důvody zakládající neplatnost usnesení valné hromady pozdějšího úpadce, jež zvolila členem představenstva P. F., který následně jménem pozdějšího úpadce s dovolatelem podepsal sporné smlouvy. Přestože dovolatel byl při podpisu smlouvy, na jejímž základě měl nabýt akcie pozdějšího úpadce, seznámen s tím, že nabývá neobchodovatelné listinné akcie na jméno, které jsou převoditelné rubopisem, akcie rubopisem opatřeny nebyly. Navzdory tomu na mimořádné valné hromadě vystupoval jako akcionář pozdějšího úpadce a spolu s Z. Č. hlasoval mimo jiné pro usnesení, jímž byl (neplatně) zvolen členem představenstva pozdějšího úpadce P. F.

Závěr odvolacího soudu, že dovolatel nesprávně a ve svůj prospěch zaměňuje pojem „neznalost zákona“ za pojem „dobrá víra“, je v poměrech dané věci v konečném důsledku správný. Nevěděl-li totiž dovolatel, že podmínkou k tomu, aby se stal akcionářem, je rubopisování akcií, nemůže jít o omluvitelný omyl.

Obecně platí, že omluvitelným je jen takový omyl, k němuž došlo přesto, že jednající (mýlící se) osoba postupovala s obvyklou mírou opatrnosti (že vyvinula obvyklou péči), kterou lze se zřetelem k okolnostem konkrétního případu po každém požadovat k tomu, aby se takovému omylu vyhnul (rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. července 2009, sp. zn. 29 Cdo 1830/2007, uveřejněný pod číslem 55/2010 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek; srov. i literaturu a judikaturu v něm označené).

Podle ustálené judikatury Nejvyššího soudu (srov. např. rozsudek ze dne 10. října 2002, sp. zn. 22

Cdo 490/2001) omluvitelným omylem může být výjimečně i omyl právní. Právní omyl spočívá v neznalosti anebo v neúplné znalosti obecně závazných právních předpisů a z toho vyplývajícího nesprávného posouzení právních důsledků právních skutečností. Občanský zákoník (zákon 40/1964 Sb., dále jen „obč. zák.“) nedeklaruje zásadu, že neznalost zákona neomlouvá, ani nestanoví pro jednajícího výjimky z této zásady, pokud jde o omluvitelný omyl. I když zásada, že neznalost zákona neomlouvá, nadále platí, mohou se výjimečně vyskytnout případy, kdy jednající bude v dobré víře i v případě, že jeho přesvědčení bude vycházet z právního omylu (např. v případě objektivně nejasného znění zákona). Omyl vycházejí z neznalosti jednoznačně formulovaného ustanovení, však omluvitelný není.

Právě o takovou situaci přitom jde v posuzované věci, když to, že k převodu listinné akcie na jméno je zapotřebí též rubopisu, plyne z jednoznačné právní úpravy (§ 156 odst. 6 obch. zák., ve znění účinném ke dni uzavření smlouvy o převodu cenných papíru, tj. ke dni 26. říjnu 2001).

Právní posouzení této otázky odvolacím soudem je nutno korigovat pouze potud, že důkazní břemeno o tom, že třetí osoba není v dobré víře v zápis v obchodním rejstříku, nese osoba, která se nedostatku dobré víry dovolává (viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 31. října 2006, sp. zn. 29 Odo 625/2005), tj. v dané věci žalovaná. V posuzované věci však nebylo sporu o tom, že akcie pozdějšího úpadce, které měl dovolatel nabýt od P. N., nebyly rubopisovány.

Důvodná konečně není ani námitka dovolatele, podle níž „jiná situace nastává, pokud (dovolatel) byl v tzv. omylu skutkovém, tj. myslel si, že k rubopisování akcií došlo, ač tomu tak ve skutečnosti nebylo“, k čemuž dovolatel uvádí, že převáděné akcie se mu vůbec nedostaly „do ruky“, ale byly „předány ze strany prodávajícího přímo právnímu zástupci žalobce“, přičemž v dané souvislosti odvolacímu soudu vytýká, že neprovedl důkazy, které dovolatel k tomuto tvrzení navrhl. Je tomu tak proto, že jednání zástupce se přičítá zastoupenému (§ 22 odst. 1 věta druhá obč. zák., ve znění účinném do 31. prosince 2013), což platí i pro posouzení dobré víry či omylu jednající osoby. I v případě, když by bylo uvedené tvrzení (že akcie převzal jeho právní zástupce a dovolatel „si myslel, že k rubopisování došlo“) prokázáno, nic by to nemohlo změnit na závěru, že byl-li dovolatel v omylu o tom, že se stal akcionářem pozdějšího úpadce, mohlo jít toliko o omyl právní (nikoliv o omyl skutkový), který je v poměrech dané věci omylem neomluvitelným.

Navíc nelze přehlédnout, že tvrzení dovolatele o předání akcií jsou rozporná. V řízení před soudem prvního stupně netvrdil, že by „si myslel, že k rubopisování akcií došlo“, ale naopak uváděl, že akcie mu byly předány, avšak nikdy nebyly rubopisovány (srov. podání ze dne 26. července 2007, č. l. 183).

Nejvyšší soud proto k otázce ad 2/ uzavírá, že s ohledem na to, že smlouvy o převodu DP uzavřel jménem pozdějšího úpadce P. F., který nebyl členem statutárního orgánu, a že žalobce při uzavírání smluv nejednal v dobré víře ve smyslu ustanovení § 27 odst. 2 obch. zák. v to, že P. F. byl oprávněn jednat jménem pozdějšího úpadce, nelze projev vůle směřující k uzavření smluv považovat za projev vůle pozdějšího úpadce (k tomu srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 30. listopadu 2011, sp. zn. 29 Cdo 2031/2010). Smlouvy o převodu DP tak nemohly být uzavřeny a na jejich základě nemohlo dojít k převodu sporných oprávnění na dovolatele.

Již na základě tohoto závěru je zřejmé, že dovolání nemůže být úspěšné, neboť ani kdyby se dovolateli podařilo zpochybnit správnost závěru odvolacího soudu o neplatnosti smluv o převodu DP pro jejich neurčitost, nemohlo by být žalobě vyhověno. Za tohoto stavu Nejvyšší soud pokládal za nadbytečné zabývat se otázkou ad 3/ (srov. k tomu obdobně usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27. října 2005, sp. zn. 29 Odo 663/2003, uveřejněné pod číslem 48/2006 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek a důvody usnesení Nejvyššího soudu ze dne 17. února 2011, sen. zn. 29 NSČR 29/2009, uveřejněného pod číslem 108/2011 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek).

Dovolateli se tudíž prostřednictvím uplatněného dovolacího důvodu nepodařilo zpochybnit správnost napadeného rozhodnutí. Protože vady řízení, k nimž Nejvyšší soudu u přípustného dovolání přihlíží z úřední povinnosti (§ 242 odst. 3 o. s. ř.), se ze spisu nepodávají, Nejvyšší soud, aniž nařizoval jednání (§ 243a odst. 1 věta první o. s. ř.), dovolání zamítl dle § 243b odst. 2 část věty před středníkem o. s. ř.

(zdroj: www.nsoud.cz)

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- Správce pozůstalosti
- Vady řízení (exkluzivně pro předplatitele)
- Veřejný seznam (exkluzivně pro předplatitele)
- Výklad právních norem (exkluzivně pro předplatitele)
- Zdravotnictví (exkluzivně pro předplatitele)
- Změna okolností (exkluzivně pro předplatitele)
- Rozhodčí řízení
- Správce pozůstalosti
- Reorganizace
- Pozůstalost
- Bezpečnost a ochrana zdraví při práci